

Viks skolas plan för arbetet mot
kränkande behandling och
främjande av likabehandling

2018-2019

Viks skolas likabehandlingsplan läsåret 2018/2019

Planen omfattar förskoleklass, grundskola och fritidshem

Planen är upprättad: 2018 11 01

Planen gäller till: 2019 10 01

Innehållsförteckning

1 Vad är diskriminering, trakasserier och kränkande behandling?	2
2 Vision	2
3 Plan mot kränkande behandling och främjande av likabehandling	3
Syfte	3
4 Främjande arbete	3
Arbetsprocess	4
5 Redovisning och utvärdering av 2017-2018 års åtgärder	6
6 Kartläggning	7
6.1 Redovisning av resultat och analys av kartläggningen-upptäckta risker för diskriminering, trakasserier och kränkande behandling	8
7 Förebyggande arbete - Mål och insatser för det kommande året	9
8 Akuta situationer	11
8.1 Upptäcka diskriminering och kränkning	11
8.2 Anmäla och utreda diskriminering och kränkning	11
Mellan elever.....	11
Om den kränkande behandlingen inte upphör	12
Vuxna mot elever	12
Barn/elever mot vuxna.....	12
Vuxna mot vuxna	12
9 Uppföljning och utvärdering av åtgärder	13
10 Personalens kompetensutveckling	13
11. Ansvar i frågor rörande kränkande behandling	13

1 Vad är diskriminering, trakasserier och kränkande behandling?

Kränkningar av barn och elevers värdighet kan förekomma i form av diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling.

Diskriminering innebär att ett barn eller en elev missgynnas, direkt eller indirekt, av skäl som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder.

Bristande tillgänglighet innebär att en person med en funktionsnedsättning missgynnas genom att sådana åtgärder för tillgänglighet inte har vidtagits för att den personen ska komma i en jämförbar situation med personer utan denna funktionsnedsättning som är skäliga utifrån krav på tillgänglighet i lag och annan författning.

Trakasserier är ett uppträdande som kränker någons värdighet och som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder.

Sexuella trakasserier är ett uppträdande av sexuell natur som kränker någons värdighet.

Kränkande behandling är ett uppträdande som, utan samband med en diskrimineringsgrund i diskrimineringslagen, kränker ett barns eller en elevs värdighet. I bedömningen om en kränkning har förekommit anger skollagen att det är företrädesvis barnets eller elevens upplevelse som ska vara vägledande.

Varje kommun har enligt skollagen och diskrimineringslagen en skyldighet att skydda barn och elever mot diskriminering, trakasserier och kränkningar. I Värmdö kommun finns antagna riktlinjer för arbete mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling.

Kränkningarna kan vara:

- *fysiska* - slag, knuffar, krokben, åverkan på tillhörigheter
- *verbala* – att bli hotad, retad, förolämpad eller förtalad skriftligt (genom klotter, sms, chat, eller på annat sätt via Internet) eller muntligt till exempel genom att använda nedvärderande ord och språk
- *psykosociala* – att bli utsatt för utfrysning, ryktesspridning, göras till åtlöje skriftligt (genom klotter, bild, sms, chat eller på annat sätt via Internet) eller muntligt.

2 Vision

Viks skola ska vara en skola för alla. Här vill vi att alla ska trivas och känna sig trygga. Trygghet är en förutsättning för inlärning och samspel. Därför ska Viks vara en skola där alla, elever och personal känner sig trygga.

Vår vision är att varje elev:

- Vågar vara sig själv
- Vågar vara delaktig
- Känner sig sedd
- Vågar lyckas och vågar misslyckas
- Känner att det finns någon att vända sig till.
- Ser och hjälper till att lösa konflikter eller vet hur man kan få hjälp med konflikter när så behövs

3 Plan mot kränkande behandling och främjande av likabehandling

På Viks skola tar vi tydligt avstånd från all form av diskriminering, trakasserier och annan kränkande behandling. Vi arbetar aktivt med att förebygga och främja barns och elevers lika rättigheter samt att motverka diskriminering eller annan kränkande behandling.

”Var och en som verkar inom utbildningen ska främja de mänskliga rättigheterna och aktivt motverka alla former av kränkande behandling” (1 kap 5 § 2 st skollagen)

I enlighet med Värmdö Kommuns riktlinjer för arbete mot diskriminering och kränkande behandling i förskola/skola/vuxenutbildning, ska samtliga enheter upprätta en plan mot kränkande behandling och främjande av likabehandling. Planen ska utvärderas och revideras varje år.

En sådan plan ska enligt 3 kap 16 § diskrimineringslagen (2008:567) samt enligt 6 kap 8 § skollagen (2010:800) upprättas, följas upp och ses över under medverkan av barnen eller eleverna vid den verksamhet för vilken planen gäller.

Syfte

Denna plan syftar till att främja barnens och elevernas lika rättigheter oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning eller funktionshinder och till att förebygga och förhindra trakasserier och annan kränkande behandling inom ramen för Viks skolas verksamhet.

I skollagen och i diskrimineringslagen förtydligas skolans ansvar när det gäller personal och elevers trygghet i skolan. Det innebär att diskriminering och trakasserier på grund av kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion, sexuell läggning, funktionsnedsättning, och ålder är förbjudet enligt lag i förskoleklass och i skolan. Lagen innebär att personal och elever också har ett lagligt skydd mot all kränkande behandling.

Lagstiftningen ger ett klart uppdrag till skolans personal och elever där förståelse, tolerans och ansvarstagande utvecklas. Uppdraget innebär att skapa en skola där alla aktivt ingriper mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. Det innebär också ett ständigt arbete med främjande och förebyggande insatser.

4 Främjande arbete

Viks skola skall vara den bästa skolan för varje elev. Där ska alla trivas och känna sig trygga. Vårt mål är att tillsammans med föräldrar ge varje barn en bra start i livet och att nå läroplanens kunskapsmål. Alla barn är unika och har olika förutsättningar och erfarenheter. De är aktiva, sökande och skapande. Detta är en ledstjärna för all verksamhet på Viks skola. Vi har därför en inriktning som särskilt betonar kulturens betydelse för elevernas lärande. Genom skapande verksamhet i det vardagliga skolarbetet i en kreativ atmosfär stärker vi självförtroendet, jämställdheten och samarbetsförmågan samt skapar en stabil grund för att eleverna ska kunna tillägna sig kunskaper och träna olika förmågor och färdigheter.

Inget barn och ingen elev skall ställas utan ett säkert, tydligt och aktivt skydd. Viks skola bedriver ett aktivt och målinriktat arbete för att förhindra och motverka alla former av diskriminering och kränkande behandling. Vi vill främja elevernas lika rättigheter oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning eller funktionsnedsättning och förebygga och förhindra trakasserier och annan kränkande behandling inom ramen för Viks skolas verksamhet. Vi tror på att alla berikas

av ett inkluderande förhållningssätt. Vi måste ge våra elever möjlighet att se varandras olikheter och behov för att kunna vara en del av att bygga ett mer jämlikt samhälle, här har skolan ett mycket viktigt uppdrag. Viks skolas kulturprojekt är ett sätt att ständigt arbeta med och levandegöra demokratiska värden och utforska och gestalta sina egna och andras tankar och funderingar.

Vårt mål med att utveckla arbetet med inkluderande lärmiljöer är att all undervisning och de miljöer som erbjuds i klassrummet och på fritidshemmet är anpassade för att tillgodose varje elevs förutsättningar. Vi vill erbjuda varje barn god undervisning inom sin proximala utvecklingszon. Vi vill att all undervisning präglas av ett demokratiskt klimat och en kommunikation där alla olikheter ses som naturliga och en tillgång.

På Viks skola arbetar vi med ”Fritids i skolan”, FRIS, i årskurserna F-3, Det innebär att vi varvar skolarbete med fritidsverksamhet under skoldagen. Det betyder att det är två personal, klasslärare och fritidspersonal, som gemensamt ansvarar för elevernas utveckling och lärande varje dag. Vi vill att alla elever ska få möjlighet att känna gemenskap och delaktighet i sin skolvardag. Vi vet att trygghet och inflytande är grunden för barns lärande och utveckling. Vid planering och genomförande av fritidsverksamhet utgår personalen från individens och gruppens behov och intressen. Vår fritidsverksamhet på Viks skola ska bygga på trygghet, gemenskap och inflytande. Med elevernas egna intressen och behov i fokus kommer vi erbjuda meningsfulla aktiviteter som bidrar till barnens lärande och utveckling.

Arbetsprocess

Rektor har varje år genomgång i personalgruppen av lagen om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever (SFS 2008:567), kommunens policy samt skolans plan mot kränkande behandling och främjande av likabehandling. För att förankra planen hos eleverna behandlas den i elevrådet i samband med elevrådsmöte. Vid varje elevrådsmöte aktualiseras planen eftersom diskriminering och annan kränkande behandling är en stående punkt på dagordningen vilket också dokumenteras i protokoll. Varje klasslärare är ålagd att i respektive klass diskutera innehållet i planen.

Alla vårdnadshavare får ta del av planen i samband med föräldramöte. På föräldramöte, i veckobrev och på skolans hemsida informeras vårdnadshavare om att planen även finns på skolans hemsida.

Inom målområdet *Normer och Värden* arbetar vi med att skapa förståelse för att människor är olika och om rätten att bli respekterad. Vi utvecklar elevernas känsla för samhörighet, solidaritet och ansvar för människor.

Detta gör vi genom att:

- varje hösttermin genomföra en Trygghetsvecka
- varje vårtermin genomföra en Trygghetsdag
- vi tränar eleverna i att sätta ord på sina tankar och känslor, de tränas också i att lösa konflikter
- undervisa i demokratifrågor
- följa gemensamt framtagna regler
- ha gemensamma sångsamlingar ca 3 gånger/termin
- uppmärksamma FN-dagen
- delta i Skoljoggen
- erbjuda rastverksamhet såsom rastbod och lekvårdar
- aktivt arbeta med lekar, samtal och övningar där man tränar samarbete, respekt för andra, att se olikheter som en tillgång

Inom målområdet *Kunskaper* arbetar vi förebyggande genom att utveckla elevernas tillit till den egna förmågan, samt att de ska känna sig trygga och lära sig att ta hänsyn i samspel med andra. Detta gör vi genom att:

- undervisa i demokratifrågor
- skapa arbetsro genom att alla eleverna i årskurserna F-6 undervisas i halvklass eller mindre grupper vid olika undervisningstillfällen
- arbeta med formativ bedömning i alla klassrum
- resultatuppföljningskonferenser varje termin

Inom målområdet *Elevernas ansvar och inflytande* arbetar vi för att utveckla eleverna ansvarstagande och inflytande. Vi skapar förståelse för demokratins principer och utvecklar elevernas förmåga att arbeta i demokratiska former.

Detta gör vi genom att:

- ge eleverna ansvar och inflytande över sin kunskapsutveckling alltefter ålder och mognad
- skapa arbetsro genom att utveckla demokratiska arbetsformer i undervisningen som främjar elevernas delaktighet
- ha regelbundna klassråd, husråd, elevråd och restaurangråd (gäller årskurs 1-6)
- arbeta med formativ bedömning i alla klassrum

Inom målområdet *Skola och Hem* arbetar vi för att skolans och vårdnadshavares gemensamma ansvar för elevernas skolgång ska skapa de bästa förutsättningarna för elevernas utveckling och lärande.

Detta gör vi genom att:

- göra vårdnadshavare delaktiga i elevernas utveckling och lärande i form av utvecklingssamtal, andra möten om så behövs, mailkontakt, veckobrev, ”Öppet hus”, föräldramöten, föräldraråd och dokumentation/information på SchoolSoft
- göra skolan mer transparent genom att t.ex dela skolarbeten digitalt
- samverka med vårdnadshavare vid särskilda aktiviteter så som ”Vik en dag för Vik”

Inom målområdet *Övergång och Samverkan* arbetar vi för att utveckla samarbetet mellan förskoleklass, skola och fritidshem för att berika varje elevs mångsidiga utveckling och lärande i ett långsiktigt perspektiv.

Detta gör vi genom att:

- ha en kontinuerlig dialog med förskolan inför övergången till förskoleklass
- ha ett samarbete med fritidshemmen genom att under skoldagen ha schemalagda pass med FRIS (fritids i skolan).
- ha överlämningsmöten mellan ny och gammal personal vid lärarbyte
- ha överlämningsmöten mellan fritidsavdelningar vid övergång
- ha överlämningsmöten med mottagande skolor vid övergång åk 6 -7
- tillsammans stämma av och underlätta elevernas dagliga övergångar mellan ämnen, lokaler och verksamhet

Inom målområdet *Skolan och Omvärlden* arbetar vi för en samverkan med arbetslivet och närsamhället.

Detta gör vi genom att:

- skapa samarbete med professionella kulturutövare
- samarbeta med Värmdö Kulturskola samt Värmdö scenskola.

Inom målområdet *Bedömning och Betyg* arbetar vi för att eleverna ska utveckla ett allt större ansvar för sina studier. Vi arbetar även med att utveckla elevernas förmåga att själv bedöma sina resultat och ställa egen och andras bedömning i relation till de egna arbetsprestationerna och förutsättningarna.

Detta gör vi genom att:

- tillsammans med eleverna förbereda och genomföra utvecklingssamtalen
- skriva individuella utvecklingsplaner där elever och föräldrar är delaktiga i den framåtsyftande delen
- upprätta och följa upp åtgärdsprogram
- kompetensutveckling för personalen i ett formativt förhållningssätt, som innebär att varje elev får förutsättningar, stöd och utmaningar för att utvecklas och lära så långt möjligt efter sina förutsättningar

Inom målområdet *Rektorns ansvar* arbetar skolledning för att skapa de förutsättningar som behövs för att förebygga diskriminering och annan kränkande behandling.

Detta gör vi genom att:

- alla rastvärdar bär neonfärgade västar
- organisera och kontinuerligt möta ett aktivt Trygghetsteam
- samtal kring hur våra elever har det och hur vi bäst kan stödja dem är en obligatorisk punkt vid arbetslagsträffar
- elevhälsoteam har regelbundna möten varje vecka
- skolsköterska finns tillgänglig alla dagar i veckan
- skolpsykolog finns tillgänglig 3,5 dagar/vecka
- planen mot kränkande behandling och främjande av likabehandling är en del av introduktion av nyanställda
- ha rutiner för mottagande av nya elever
- utföra regelbundna utvärderingar

5 Redovisning och utvärdering av 2017-2018 års åtgärder

Flera av de brister som eleverna påtalade och de åtgärder som beslutades i förra kartläggningen har åtgärdats.

Det gäller t.ex insynsskydd i duschrum, där draperier nu satts upp, mattidernas förläggning, att lyfta skolans regler om cykling igen och skydd vid ombyggnation.

Andra brister behöver vi enligt kartläggningar och utvärderingar arbeta vidare med, t.ex regler och konflikter kring Viks arena, arbeta mer strukturerat och långsiktigt tillsammans med yngre och äldre elever för ökad trygghet.

Utvecklingsarbetet med inkluderande lärmiljöer, där undervisningen ska baseras på att elevernas mångfald tas tillvara och att alla elever bjuds in i processen, fortgick under förra läsåret. Flera ur personalen uttrycker att de fått fler verktyg i sin pedagogiska verktygslåda och blivit bättre på att anpassa undervisningen efter elevernas behov.

Gemensam fortbildning, auskultation i varandras klassrum och på varandras avdelningar, samtal om det som är svårt och utbyte med andra arbetslag i kommunen har gett lärarna ökad kompetens och mer gemensamt språk och förhållningssätt. Programmet fortsätter till nov -19.

Pedagogernas utbildning från Rädda Barnen vad gäller svåra samtal med elever höjde personalens kompetens och trygghet i arbetet för att fånga upp, förebygga och motverka kränkande behandling.

Uppstartsarbetet med trygghetsfokus i alla elevgrupper upplevdes ge mycket, förslag finns om att tidigarelägga Trygghetsveckan då husets elevgrupper arbetar mer tillsammans yngre-äldre elever.

Alla fritidshem i kommunen deltog i ett utbildningsprogram som som pågick 2017/2018 i syfte att utveckla kommunens fritidshem utifrån nationell läroplan för fritidshemmet. Fyra grundlärare mot fritidshem från Viks skola samt rektor deltog. Utvecklingsgruppen ledde all personal på fritidshemmet i utvecklingsarbetet. Den utvecklingsprocess som följs av denna utbildning kommer att bli en del av skolans process för inkluderande lärmiljöer och för alla elevers delaktighet i planeringen av fritidsaktiviteter. Fritidshemmet arbetade vt -18 för att utveckla genusarbetet i verksamheten, något man vill fortsätta med lå 18/19.

Under vårterminen genomfördes ett kulturprojekt på mellanstadiet som handlade om identitet. Projektet planerades tillsammans med pedagoger från Nationalmuseum. I projektet fick eleverna öva på bildanalys samt det egna bilduttrycket. Målet var att eleverna på ett fördjupat sätt skulle få reflektera över begreppet identitet och hur bilder konstrueras för att förmedla ett budskap. Idag kommuniceras identitet enkelt genom en enkel knapptryckning via sociala medier vilket vi behöver diskutera och analysera för att förebygga kränkningar på nätet men även våga stå upp för sin rätt att vara den man är.

Vi identifierade också att övergångar mellan rast och lektioner var en sårbar situation för elever. Vi arbetade på att minska och strukturera övergångar, att tänka till så att de blev smidigare och tryggare i särskilda övergångsplaner, som vi sedan följde upp. Det var ett framgångsrikt sätt för att öka trygghet och lugn.

Vi hade bussvärdar vid bussarna men eftersom otryggheten verkade ha ökat under bussfärden behövde vi ha ett närmare samarbete med busschaufförerna. Vi ökade under en period bussvärdskapet, och bussvärdarna stämde av situationen med chaufförerna. Insatsen gav goda resultat för elevernas trygghet.

Vi utvecklade rutiner för skolans Trygghetsteam med målet att säkra att det sker skyndsamma utredningar och återkopplingar samt ett förebyggande trygghetsarbete. En representant från Trygghetsteamet mötte elevhälsoteamet varannan vecka för avstämningar, information och samtal om åtgärder. Det var ett bra upplägg som vi vill fortsätta med.

Vi vill lå 18/19 arbeta aktivt för att göra skolans elevhälsa mer synlig i varje arbetslag.

6 Kartläggning

Varje klass ska analysera frågan om trygghet i skolan med hjälp av en SWOT-analys. Under höstterminens Trygghetsvecka genomförs en trygghetspromenad där vi dokumenterar de platser på skolgården som är otrygga för våra elever. Åtgärder för resultaten av dessa kartläggningar bearbetas i varje klass och i arbetslagsmöten/gårdsmöten.

Under november 2018 följer alla klasser upp kartläggningarna från september. Elevrådet har sedan ett temamöte om trygghet.

Klassråd, elevråd samt husråd lyfter frågan om trygghet och trivsel kontinuerligt under läsåret. Representant från Trygghetsteamet besöker elevhälsoteamet varannan vecka för avstämning, information och samtal om åtgärder. Frågan om trygghet och trivsel tas upp på utvecklingssamtal som erbjuds elever och vårdnadshavare en gång per termin. Våren 2019 kommer en skriftlig trygghetsenkät att genomföras i alla klasser.

6.1 Redovisning av resultat och analys av kartläggningen- upptäckta risker för diskriminering, trakasserier och kränkande behandling

Viks skola är stor skola med många elever och vi kan se att det är i situationer som raster under skoltid och vid övergångar som de flesta anmälningar om kränkningar görs, särskilt första rasten på förmiddagen.

Resultaten från olika enkäter visar att eleverna på Viks skola i mycket hög grad känner sig trygga i skolan. Men vi ser också i vår årliga trygghetspromenad, samt att frågan kommer upp på elevråd och klassråd, att det finns en fortsatt stark oro vid fotbollsplanen/Viks arena där det kan vara ett hårt språk och många konflikter gällande regler. De yngre eleverna uttrycker också att de äldre eleverna ibland har ett hårt språk som känns hotfullt. Vi behöver arbeta mer strukturerat med fadderverksamhet på olika sätt. Vi fortsätter att arbeta för en ökad trygghet med hjälp av schemaläggning och rastupplägg, såsom styrda lekaktiviteter och flera rastvärdar under raster.

Vi behöver i högre grad säkra att det finns vuxna nära omklädningsrummen på idrotten särskilt för de äldre barnen, när det gäller de yngre barnen finns alltid vuxen med.

Otrygga platser, kartläggning genom trygghetspromenad

Plats	Beskrivning	Åtgärd
Viks arena	Delvis oschysst och hårt spel, negativa kommentarer/fula tecken	Vuxna rastvärdar inne på planen. Uppmärksamma det som funkar, ta tag i det som behövs i tid. Aktiva vuxna. En fotbollsfri dag i veckan, då andra lekar och aktiviteter erbjuds på arenan. Sexor turas om att vara på arenan
Nya rutschkanan	Olika lekar, bl.a en brottningslek i/på sidan av kanan skapar krockar/konflikter	Tillsammans med elevrådet skapa regler för ökad säkerhet
Korridoren utanför musik och slöjd	Bli trångt, när elever väntar kan det bli bråk/krockar	Justerade schematider Vuxna i korridoren innan lektionsstart

7 Förebyggande arbete – Mål och insatser för det kommande året

Läsåret 2018/2019 fortsätter utvecklingsarbetet och fortbildningen med inkluderande lärmiljöer.

Vårt mål med att utveckla arbetet med inkluderande lärmiljöer är att all undervisning och de miljöer som erbjuds i klassrummet och på fritidshemmet är anpassade för att tillgodose varje elevs förutsättningar. Vi vill att all undervisning präglas av ett demokratiskt klimat, delaktighet och en kommunikation där alla olikheter ses som en tillgång, vilket vi tror även kan påverka elevers upplevelse av trygghet.

I ett samarbete med Fryshuset kommer åk 5 att ingå ett förebyggande projekt om allas lika värde och främlingsfientlighet.

Planering	Målsättning. Vad vill vi ska hända? Barns och elevers lärande, undervisning, organisation	Hur gör vi? Arbetsätt, metoder, delaktighet	Ansvar	Hur blev det?
Uppstart -18	All personal har god kännedom om vår plan mot kränkande behandling och den lagstiftning som finns	Uppstartsdag med genomgång och bearbetning av planen	Skolledningen	De flesta i personalen är nöjda med det inslaget under uppstartsdagarna.
Uppstart -18	Våra elever möts på ett tryggt sätt, en mer förberedd och medveten skolstart. Hur möter vi eleverna så att alla har en chans att lyckas och trivas?	Gemensam planering av uppstarten i arbetslag och smålag	Arbetslag, avdelningvis, årskursvis	
v. 49	Kartlägga händelser och trygga/otrygga platser	Trygghetsvecka med SWOT-analys, trygghetsövningar, Trygghetspromenad, "Stopp min kropp", efterarbete i årskurslag/avdelningsvis och arbetslag, skola och fritids	Trygghetsteamet planerar, alla utför och följer upp	En viktig vecka, fortsatt arbete veckorna efter. Önskemål att tidigarelägga lå 19/20.
nov -18	Tryggare miljö-uppföljning	Tema-elevråd om trygghet		
ht -18	Öka vårt förebyggande arbete vad gäller kränkningar och värdegrund, elevers känsla av trygghet och att t.ex våga berätta "dåliga hemligheter"	Arbeta fortlöpande med värdegrundsövningar, demokrati, "känna ja-känna nej" mm. Ökad personalstyrka under en period. Max 2 klasser per fritidsavdelning årskurs F-3.	Alla pedagoger	
ht -18	För eleverna bättre övergångar under skoldagen och vid lärarbyte/stadiebyte	Tydliga övergångsplaner	ILM-gruppen eller Trygghetsgruppen	
ht -18	Att personalens kunskap ökar gällande hur man gör när elever berättar om "svåra händelser"	Föreläsning för all personal	Skolledning och skolpsykolog	Uppskattad föreläsning, innehållet upplevdes tungt men givande för fortsatt arbete.

vt -19	Att kränkningar, ej självvald ensamhet, "det vi inte ser" fångas upp och kan arbetas med fortlöpande	Trygghetsenkät, intern med efterarbete i årskurslag/avdelningsvis och arbetslag, skola och fritids	Trygghetsteamet planerar, alla utför och följer upp	
lä 18/19	Fortlöpande och förebyggande arbete med trygghet och värdegrund, skolans få men viktiga regler, ännu mer levande i vardagen	<p>Utökad gemensam tid för Trygghetsteamet, som delar och kunskapsdelar.</p> <p>FN-dagen uppmärksammas med temat mänskliga rättigheter, samt ett för hela skolan aktivt arbete med barns rättigheter och vuxnas skyldigheter.</p> <p>Trygghetsteamet fördelar arbetet med att följa upp kränkningar på effektivare sätt</p> <p>I klasserna uppmärksamma likabehandlingsplanen/plan mot kränkande behandling och skolans regler</p> <p>Tid för samplanering lärare-fritids.</p> <p>Ökad fadderverksamhet där yngre och äldre elever möts</p>	<p>Skolledningen stöttar i att organisera tid, Trygghetsteamet utför och delar</p> <p>Lärare och fritidspersonal</p> <p>Trygghetsteamet</p> <p>Alla mentorer</p> <p>Skolledning/lärarna själva</p> <p>Gårdsmöten</p>	
	All personals kunskap ökar vad gäller kränkande behandling	Fortbildning för personalen, bl.a om maktlekar	Skolledning/Trygghetsteamet	
lä 18/19	Ökad medvetenhet om jämställdhet hos barnen	Utmana i leken, erbjuda lekar och organisera för att gynna jämställdhet	Fritidspersonalen	
lä 18/19	Alla ska trivas och känna sig trygga på Viks arena	<p>Fotbollsfridag med varierade aktiviteter på Viks arena</p> <p>Vuxna inne på planen</p>	Alla rastvärdar.	
lä 18/19	Kollegahandledning, handledning med skolpsykolog och specialpedagogiskateamet i alla arbetslag		Skolpsykolog/specialpedagog	

8 Akuta situationer

Så snart skolan får kännedom om att en elev anser sig vara utsatt för trakasserier eller kränkande behandling av annan elev/elever eller vuxen på skolan ska detta utredas och åtgärdas. Det innebär att skolan är skyldig att utreda omständigheter kring händelsen och i förekommande fall vidta åtgärder för att förhindra fortsatta kränkningar. Skolan ska också anmäla varje ärende till

huvudmannen. Det är viktigt att alla elever tas på allvar när de berättar att det förekommer trakasserier eller kränkande behandling. Elevens upplevelse bör vara utgångspunkten för utredningen.

8.1 Upptäcka diskriminering och kränkning

För att så tidigt som möjligt upptäcka diskriminering och kränkning följer skolan nedanstående rutiner:

- Elevenkäter (t.ex. kundenkät och arbetsmiljöenkät) genomförs och följs upp en gång per läsår
- Rastvärdar bestående av skolans personal som cirkulerar inom skolans område enligt schema
- Utvecklingssamtal med klasslärare, elev och vårdnadshavare en gång per termin. Samtalen syftar bl.a. till att ge klassläraren en fördjupad bild av varje elevs situation i skolan samt skapa ett tillfälle där tendenser om förekomst av diskriminering och kränkande behandling kan fångas upp.
- Tips om diskriminering och kränkningar kan lämnas anonymt i brevlådan vid ingången till expeditionen. Representant för Trygghetsteam tömmer lådan.
- Skriftlig trygghetsenkät vt -19

8.2 Anmäla och utreda diskriminering och kränkning

All personal på en skola har skyldighet att anmäla kränkande behandling till rektor.

”En lärare, förskollärare eller annan personal som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till förskolechefen eller rektorn. En förskolechef eller rektor som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till huvudmannen.” 6 kap 10§ skollagen

Mellan elever

Vid misstanke om kränkande behandling i klassen arbetar klasslärare och fritidshemspersonal samt berörda föräldrar i ett första steg. Trygghetsteamet samt rektor informeras.

Vid misstanke om diskriminerande eller kränkande behandling används en modell som bygger på följande steg:

1. Anmälan till Trygghetsteamet
2. Trygghetsteamet kontakter klasslärare för mer information om den utsatta/förövaren

3. Teamet möts och gör en kartläggning genom enskilt samtal med den utsatta eleven och därefter med den som trakasserar/kränker. Samtalen bygger på varsamhet och utförs alltid av två representanter från Trygghetsteamet. Syftet med samtalet med den som trakasserar/kränker handlar om att vägleda till ökad självinsikt om det felaktiga i att utsätta andra för kränkande behandling. Samtalet ska inte skuldbelägga eller moralisera över person eller beteende utan just leda till insikt.
4. Vårdnadshavare till både den utsatta och den som utsätter skall alltid informeras skyndsamt som samtalen påbörjas. Rektor informeras vid ärendets början och avslutande.
5. Representant från trygghetsteamet möter elevhälsoteamet varannan vecka för information och samtal om åtgärder.
6. Uppföljningsmöte hålls efter 1-2 veckor för att kontrollera att den kränkande behandlingen har upphört. Samtal sker först med den utsatte och sedan med den eller dem som utfört kränkningen. Samtliga vårdnadshavare informeras.
7. Ytterligare samtal görs vid behov.

Dokumentation sker via kommunens webbaserade anmälnings och utredningsverktyget i DF-respons.

Om den kränkande behandlingen inte upphör

Om teamet inte lyckas eller om problemet är av den art att teamet inte kan arbeta vidare med fallet ska Elevhälsoteamet (EHT) ta över ansvaret. Elevhälsoteamet gör en ny kartläggning och nya åtgärder beslutas enligt följande steg:

- Elevvårdskonferens med elevvårdsteam och föräldrar
- Eventuell anmälan till sociala myndigheten och/eller polis.

Vuxna mot elever

Om kränkande behandling sker mellan vuxen och elev anmäls detta till rektor direkt antingen av vårdnadshavare, eleven, andra elever eller personal på skolan.

Barn/elever mot vuxna

I fall där vuxen blivit utsatt anmäler den aktuella personen direkt till rektor och skolans skyddsombud.

Vuxna mot vuxna

I fall där vuxen blivit utsatt anmäler den aktuella personen direkt till rektor och skolans skyddsombud.

Inom Värmdö kommun gäller lagtexten även vid anmälan av elev som diskriminerar/kränker vuxen samt vuxen som diskriminerar/kränker vuxen.

9 Uppföljning och utvärdering av åtgärder

Likabehandlingsarbetet utvärderas kontinuerligt av elever genom enkäter. Resultaten av dessa diskuteras på klassråd, elevråd, arbetslagsmöten/gårdsmöten och i ledningsgrupp. Respektive möte föreslår eventuella förändringar. Föräldrarnas utvärdering görs i samarbete med föräldrarådet. Personalen utvärderar planen under utvärderingsdagen på vårterminen samt i samband med utvärdering av skolans verksamhetsplan.

Planen mot kränkande behandling och främjande av likabehandling skall årligen revideras i samband med utvärdering av skolans verksamhetsplan på följande sätt:

- rektor i den årliga verksamhetsplanen/åtagandet
- rektor tillsammans med de fackliga representanterna i det systematiska arbetsmiljöarbetet
- av elever och personal
- av föräldrarna i samarbete med skolan

Frågor vi ställer oss på organisationsnivå:

- Vad kan vi lära oss av det som har hänt?
- Vilka faktorer på organisations, grupp- och individnivå påverkar uppkomsten av kränkningarna?
- Vad försvårar att de demokratiska principerna efterlevs på vår enhet?
- Hur går vi vidare?

10 Personalens kompetensutveckling

All personal får kompetensutveckling på gemensamma konferenser bl.a genom kollegialt lärande och gemensamma kulturprojekt.

Trygghetsteamet får kompetensutveckling i form av föreläsningar och litteraturstudier.

All personal har tillgång till handledning av skolpsykolog.

11. Ansvar i frågor rörande kränkande behandling

Rektor är ansvarig och den man alltid kan vända sig till i frågor rörande kränkande behandling. Om det är just rektorn som har utsatt någon eller några för kränkande behandling vänder man sig till biträdande rektor.

All personal i skolan har ansvar för att kränkande behandling:

- förebyggs
- uppmärksammas
- förhindras
- anmäls till Trygghetsteamet och vidare till huvudmannen via Digitala Elevakter, DF-respons.
- följs upp